

TILVALGSFAG OG VALGFAG

Mellomhagen Ungdomsskole
Skoleåret 2022 - 2023

TILVALGSFAGENE

er

ANNET FREMMEDSPRÅK, ARBEIDSLIVSFAG og FORDYPNINGSFAG

Skoleåret 2022 - 2023

Tilvalgsfag muligheter

TYSK

SPANSK

**FORDYPNING I
ENGELSK**

ARBEIDSLIVSFAG

Fremmedspråk

Handler om å forstå og bli forstått

I en globalisert verden har vi behov for å kommunisere på flere språk.

Formell og uformell kommunikasjon lokalt, nasjonalt og internasjonalt krever språkferdigheter og kunnskap om andre kulturer og levesett, ikke minst i studier og arbeidsliv.

Utvikle elevenes interkulturelle forståelse

Fremmedspråk

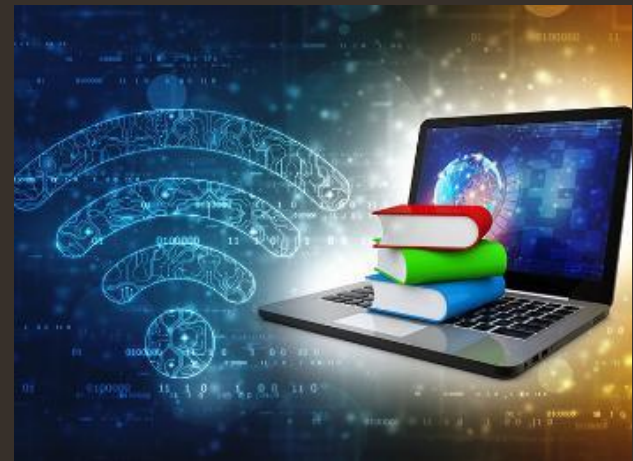
Kjerne-elementer:

Kommunikasjon

Interkulturell kompetanse

Språklæring og flerspråklighet

Språk og teknologi

Fremmedspråk læreplan Udir Fagfornyelsen

Fremmedspråksenteret

TYSK

samme språkfamilie som norsk,
mange like ord, lydrett uttale,
vanskelig grammatikk

KART OVER UTBREDELSEN AV TYSK I VERDEN

Forklaring:
(oransje) tysk er offisielt språk
(gul) tysk er annetspråk
(rød) tyskspråklige minoriteter

Kilde: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Map_German_SpeakingWorld.png; brukstillatelse: GNU Free Documentation License, version 1.2.

Ca. 105 000 000 mennesker har tysk som morsmål
og 185 000 000 bruker tysk

SPANSK

samme språkfamilie som fransk

Har lett uttale og mange felles ord med engelsk
verbsystemet er krevende

SPANSK I VERDEN

Kart over utbredelsen av spansk i verden

*Forklaring:
MØRKEBLÅTT
LYSEBLÅTT*

*Land der spansk har status som offisielt språk
Land og områder der spansk er uten offisiell status*

Kilde: modifisert utgave av http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map-Hispanophone_World.png (public domain).

Ca. 400 000 000 mennesker har spansk som morsmål
og 500 000 000 mennesker snakker spansk.

Arbeidslivsfag

Elevene får praktisk erfaring med å løse arbeidsoppdrag i et arbeidsfellesskap.

Faget skal bidra til at elevene deltar i verdiskaping gjennom å levere tjenester og produkter både internt på skolen og for eksterne oppdragsgivere.

Faget skal gi elevene mulighet til å glede seg over å kunne skape noe.

Arbeidslivsfag legger til rette for entreprenørskap i skolen og samarbeid med lokale bedrifter.

Prøve ut arbeidsoppgaver knyttet til ulike yrker

Kan knyttes opp mot arbeidsoppgaver fra de **ti** yrkesfaglige utdanningsprogrammene i videregående opplæring, tilpasset ungdomstrinnets nivå.

Arbeidslivsfag

Kjerne-elementer:

Praktiske og yrkesrettede arbeidsoppdrag
Arbeidsfellesskap og helse,
miljø og sikkerhet i arbeidsoppdraget

Bærekraftig utvikling

Arbeidslivsfag Fagplan Udir Fagfornyelsen

Eksamen: Elevene kan trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen.

Fordypning i engelsk

Fordypning i engelsk er et sentralt fag for å gi elevene et redskap for å kommunisere og samhandle gjennom digitale medier og teknologi. Faget skal gjøre elevene i stand til å reflektere over variasjon i språk, tenkesett og kommunikasjonsmønstre som de møter i det virtuelle og det virkelige samfunnet.

Faget skal forberede elevene på et arbeidsliv som stiller krav om engelskspråklig digital kompetanse og variert språklig kommunikasjon.

Fordypning i engelsk

Kjerne-elementer:

Kommunikasjon

Opplive autentiske språksituasjoner. Bruke språket i samhandling med andre

Språklæring

Utvikle språkbevissthet og språklæringsstrategier

Språk og teknologi

Bruke digital teknologi/digitale ressurser til utforsking og læring av engelsk språk

Interkulturell kompetanse

Innsikt og forståelse for kulturelt og språklig mangfold. Lese varierte typer tekster, Fremme leseglede av engelske tekster

Fagplan i engelsk fordypning Udir

Eksamen: Elevene kan trekkes ut til muntlig eksamen.

Elevene får karakter i tilvalgsfaget

Karakteren er tellende ved opptak til videregående skole

Elevene kan trekkes ut til muntlig eksamen i tilvalgsfagene. Muntlig eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Valg av tilvalgsfag kan få konsekvenser for videregående opplæring slik reglene er pr. dato

KONSEKVENSER AV VALG

Valg av videregående utdanning etter ungdomsskolen

Elevene har to hovedvalg:

**Studie-
forberedende
retning**

**Yrkesfaglig
retning**

KONSEKVENSER AV VALG

Valg av videregående utdanning etter ungdomsskolen

1. FEM STUDIEFORBEREDENDE RETNINGER

Idrettsfag

Kunst, design og
arkitektur

Medier og
kommunikasjon

Musikk, dans og
drama

Studiespesialisering

Må ha 2.fremmedspråk nivå I + II (eller nivå I+I)
for å få godkjent studiekompetanse

1. Ved de studieforbereidende retningene:

Må ha 2.fremmedspråk nivå I + II (eller nivå I+I) for å få godkjent studiekompetanse

Hvis elevene har hatt 2.fremmedspråk i 8.-10.klasse, så er nivå I av fremmedspråket unnagjort. Da kan elevene ta nivå II i løpet av de to første åra (vg1 og vg2) på videregående skole.

Hvis eleven har valgt arbeidslivsfag / fordypningsfag på ungdomsskolen, så må eleven velge å ta 2.fremmedspråk nivå I i løpet av vg1 og vg2.

Videre må eleven ta hele nivå II i løpet av tredje året (vg3)

For at elevene ikke skal ha for mange timer i vg3, må valgfagtimene brukes til fremmedspråk nivå II .

Resultat: Eks.: Idrettselevne mister mulighet til toppidrett i vg3, og musikkelevne mister timer til valgfritt instrument i vg3.

Tilsvarende for de andre studieforbereidende programmene.

KONSEKVENSER AV VALG

2. Yrkesfaglige retninger

Bygg- og
anleggsteknikk

Elektro og
datateknologi

Frisør, blomster,
interiør og
eksponeringsdesign

Helse- og
oppvekstfag

Håndverk, design
og
produktutvikling

Informasjonsteknologi
og
medieproduksjon

Naturbruk

Restaurant- og
matfag

Salg, service og
reiseliv

Teknologi- og
industrifag

Ingen krav om 2. fremmedspråk

Valgmuligheter 2.fremmedspråk

Alternativ 1:

Ungdomsskolen				Videregående skole studieforberedende		
8.kl	9.kl	10.kl		vg 1	vg 2	vg 3
Fremmedspråk Nivå I				Fremmedspråk Nivå II		

Valgmuligheter 2.fremmedspråk

Alternativ 2:

Ungdomsskolen				Videregående skole studieforberedende		
8.kl	9.kl	10.kl		vg 1	vg 2	vg 3
Fremmedspråk Nivå I				Fremmedspråk Nivå II		Nivå III

Fremmedspråk nivå III
er kun tilgjengelig med
nettbasert undervisning

Valgmuligheter 2.fremmedspråk

Alternativ 3:

Ungdomsskolen			Videregående skole studieforberedende		
8.kl	9.kl	10.kl	vg 1	vg 2	vg 3
Fremmedspråk Nivå I			Nytt fr.språk Nivå I		

Hvis elevene sliter veldig i det fremmedspråket de har på ungdomsskolen, så har de mulighet til å bytte språk hvis skolen kan tilby det. Anbefales. De får da nivå I i nytt fremmedspråk i vg1 og vg2. Dette gir også godkjent studiekompetanse.

Valgmuligheter 2.fremmedspråk

Alternativ 4:

Ungdomsskolen				Videregående skole studieforberedende		
8.kl	9.kl	10.kl		vg 1	vg 2	vg 3
Arbeidslivsfag / Fordypningsfag				Fremmedspråk Nivå I		Nivå II

Kan komme inn på alle program.

Får konsekvenser for de valgfrie timene i vg 3.

Eks.: Mister mulighet til å velge toppidrett i vg 3.

HVORDAN VELGE?

Motivasjon viktigst! "Språk er gøy"

- Språkvalg

HVORDAN VELGE?

Motivasjon viktigst! ”Språk er gøy”

Faglig nivå (de fleste med spesiell tilrettelagt undervisning oppfordres til å velge arbeidslivsfag / fordypningsfag)

Muligheter for hjelp/støtte hjemme?

Konsekvenser for valg av vgs

Lytt til barneskolelærerens råd

Eleven bestemmer, andre rådgir

I år skal elevene velge/søke
språkfag / arbeidslivsfag / fordypningsfag
direkte på Mellomhagens hjemmeside.

Alle må legge inn et førsteønske og et alternativt
ønske.

Faget faller bort om det er mindre enn 7 elever
som velger det.

Fristen settes til onsdag 20.april 2022

Det gis beskjed før sommerferien
om hvilket språk / fag eleven får.

Valget av 2. fremmedspråk, arbeidslivsfag
eller fordypningsfag gjøres **før** 8.klasse,
og det gjelder gjennom **hele** ungdomsskolen.

* Normalt ingen byttemulighet
Unntaksvis fram til jul i 8.kl

VALGFAG

Valgfag i ungdomsskolen ble innført høsten 2012

57 timer (klokketimer) pr skoleår

1½ time pr uke

Det er utarbeidet nye planer (Fagfornyelsen) for valgfagene.
De trådte i kraft august 2020.

FORMÅL MED VALGFAGENE

Valgfagene skal bidra til å øke motivasjon og læring. Innføring av valgfag er et av flere tiltak for å nå målet om en mer praktisk, variert og relevant opplæring på ungdomstrinnet.

HOVEDOMRÅDER * KJERNE-ELEMENTER

Fra 2012 var valgfaget strukturert i to hovedområder.

Fagfornyelsen definerer kjerne-elementer i fagene

GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER

Grunnleggende ferdigheter vil fortsatt være integrert i kompetansemålene på fagets premisser.

Elisabeth Anvik Melhus

Læreplanen for et valgfag skal ha et realistisk omfang og legge til rette for dybdelæring

Vi fortsetter ordningen med aldersblanding.
Det gir oss mulighet til å ha
et variert tilbud av valgfag.

Tilbud ved Mellomhagen U.S 2022-2023:

- Design og redesign
- Produksjon for scene
- Fysisk aktivitet og helse
- Programmering
- Friluftsliv
- Medier og kommunikasjon (ny)
- Innsats for andre (kun 9. og 10.trinn)

DESIGN OG REDESIGN

Kjerne-elementer

Designprosess:

- Innebærer at elevene skal utvikle kreativitet og få forståelse av hvor holdbare ulike materialer er, og hvordan bærekraftige produkter skapes. Elevene skal utvikle ideer, skissere løsningsalternativer og framstille arbeidstegninger.

Håndverksferdigheter:

- Innebærer at elevene skal få erfaring med å bruke ulike verktøy og teknikker og egnet teknologi på en trygg og riktig måte. Elevene skal vurdere hvor holdbare materialer er, og se muligheter for redesign, gjenbruk og reparasjon. De skal utvikle håndlag og utholdenhet i praktisk arbeid på verksted.

PRODUKSJON FOR SCENE

Kjerne-elementer

Scenisk produksjon

- Handler om at elevene skal utforske forskjellige metoder for å tolke, skape, øve, formidle og produsere. Alle oppgaver og faser knyttet til en scenisk produksjon er like viktige.

Kunstnerisk formidling

- Handler om at elevene skal utvikle ferdigheter og oppleve mestring gjennom samspill. Elevene skal kunne formidle og gjennomføre ulike oppgaver i produksjonen, både kunstnerisk, teknisk og sosialt.

Identitet i skapende fellesskap

Styrke elevenes trygghet, identitet og selvstendighet. Utvikle gjensidig forståelse og toleranse for kunstneriske bidrag fra ulike kunstformer. Gjennom samspill og samarbeid skal elevene bruke sin fantasi og kreativitet, og utfordre seg selv i skapende fellesskap.

FYSISK AKTIVITET OG HELSE

Kjerne-elementer

Fysisk aktivitet

- Handler om at elevene skal få forståelse av at fysisk aktivitet og bevegelsesglede kan bidra til en helsefremmende livsstil. Elevene skal få erfaring med hva egen innsats har å si for å oppnå mål og reflektere over sin egen faglige utvikling. Fysisk aktivitet legger til rette for at elevene opplever verdien av å være i bevegelse, alene og sammen med andre.

Helsefremmende kosthold

- Forstå at helsefremmende livsstil henger sammen med fysisk aktivitet og kosthold. Utvikle kompetanse til å lage enkle og ernæringsmessig gode måltider som grunnlag til å velge et sunt og variert kosthold. Gjennom praktisk matlaging skal elevene få mulighet til å utvikle gode relasjoner til andre.

PROGRAMMERING

Kjerne-elementer

Algoritmisk tenking

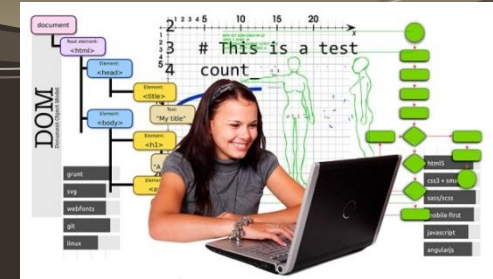
- Elevene skal kunne analysere og planlegge hvordan programmerbar teknologi kan løse problemer eller deler av problemer innenfor forskjellige fagområder

Koding:

- Handler om å lage dataprogram og utvikle digitale produkter ved bruk av programkode. Elevene skal forstå og bruke grunnleggende prinsipper i programmering, utvikle et funksjonelt digitalt produkt og forstå hvordan interaksjon med fysiske objekter foregår.

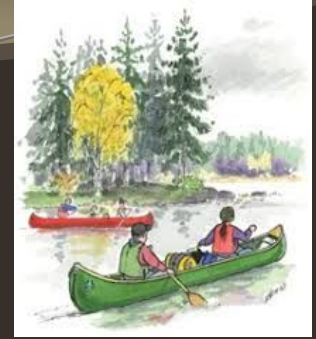
Programvareutvikling:

Elevene skal jobbe praktisk med planlegging, utvikling og videreutvikling av et brukervennlig digitalt produkt gjennom testing, feilsøking og tilpasning.

FRILUFTSLIV

Kjerne-elementer

Praktisk friluftsliv

- Elevene skal kunne ferdes trygt og sporløst i naturen til ulike årstider. Elevene skal utvikle forståelse for hvorfor det er viktig å ta vare på naturen og oppleve mestring og rekreasjon som kan bidra til naturglede. Elevene skal kunne vurdere risiko og ivareta trygghet ved ulike aktiviteter i naturen.

Bærekraftig bruk av naturressurser

- Elevene skal bli kjent med naturressurser i nærområdet sitt og bli kjent med hvordan de kan bruke og ta vare på naturen på en bærekraftig måte. Elevene skal bli bevisste på hvordan bruk av naturressurser påvirker miljøet lokalt og globalt.

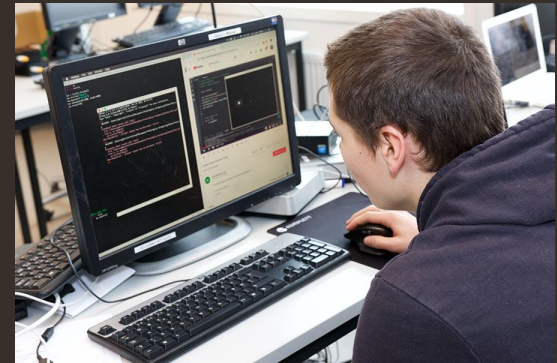

MEDIER OG KOMMUNIKASJON

Kjerne-elementer

Medieproduksjon

- Elevene skal få erfaring med å utforme og formidle sammensatte medietekster til ulike medier og kanaler. Bevisstgjøring med tanke på mottaker og avsender står sentralt.

Mediebevissthet

- Elevene skal utvikle forståelse for hvordan vi som konsumenter utsettes for og påvirkes av mediene, og hvordan vi som produsenter påvirker andre. Elevene skal drøfte bruk av sosiale medier og vurdere hvordan vi kan ivareta eget og andres personvern når vi publiserer noe i ulike medier og kanaler.

INNSATS FOR ANDRE

(Kun for 9. og 10.trinn)

Kjerne-elementer

Frivillighet og sosialt entreprenørskap

- Innebærer at elevene skal planlegge og gjennomføre frivillig arbeid og sosialt entreprenørskap.
- Elevene skal utvikle tiltak, medvirke og bruke egne ressurser slik at de opplever å være til nytte for andre, og de skal reflektere over hvordan de kan bidra i velferdssamfunnet og til å løse sosiale utfordringer.

Ansvarlighet og samhandling

- Elevene skal være ansvarlige for egne prosjekter i frivillig arbeid gjennom samhandling med ulike mennesker eller organisasjoner. Elevene skal videre utvikle forståelse av og respekt for at alle har en plass i fellesskapet.

VURDERING

Én samlet karakter for alle tre åra føres på vitnemålet.

Ved tre forskjellige valgfag, et gjennomsnitt.

Se udir.no

[Udir valgfag på ungdomstrinnet](#)

<https://mellomhagen.larvik.kommune.no/>

Valgfag søkes/velges direkte på Mellomhagens hjemmeside.

Alle må legge inn et førsteønske og et alternativt ønske.

Fristen settes til onsdag 20.april 2022.

Søknadsskjema valgfag og tilvalgsfag

<https://mellomhagen.larvik.kommune.no/>

